

Mahlo a Morena: Kamoo Bibe le e a Bonang Kateng

SABATHA THAPAMA

Bakeng sa Thuto ea Beke ena Bala:

Lipro. 15:3; Jobo 12:7–10; Baef. 6:12; Tsen.20:5, 6; Johanne1:1–14; Mareka12:29–31.

Temana ea Khopolo:

“Mahlo a Jehova a linqalong tsohle, a qamaka ba babe le ba batle” (Liproverbia 15:3).

Sethothokisi sa Poland Czeslaw Milosz o ngotse thothokiso e qalang ka liphoofole tseo a inahanelang ka tsona: mmutlanyane e buoang, lipela tse buoang, joalo-joalo. Li na le “ntho tse ngata tse tsoanang le liphoofole tse tloaelehileng,” o ngotse, “joalokaha tsebo eo re nang le eona ka lefatše la ’nete eleng kateng.” E be, h’a fera thothokiso o oa ngola: “nahana ka sena, u thothomele.”

“Ho thothomela” e ka nna eaba lentsoe le matla haholo, empa ke ’nete hore ruri, boholo ba seo batho ba se nahanang ka lefatše e kaba se fosahetse kaofela. Mohlala, lilemo tse ka bang 2, 000 kaofela, bongata ba litsebi tse bohlahle-hlale tsa lefatše li ne li re lefatše le lutse le tsitsitse ha letsatsi le potoloha. Kajeno, bongata ba litsebi tsa rona tse bohlahle-hlale tse rutehileng li nahana hore motho o tsoa menkulubeteng.

Re le batho, ha ho mohla re shebang lefatše re sa nke lehlakore. Re le bona, nako ena kaofela, ka lifese tse susumetsoang ke kamoo re utloisang lefatše le re pota-potileng. Sefe ena hothoe ke liborene tsa lefatše, ’me e bohlokoa hona hoo hore re e rute bacha ba rona, le litho tsa rona tsa khale, ka liborene tsa lefatše ho ea ka Bibe le.

**Ithute Thuto ea Beke ena ho lokisetsa Sabatha sa, 24 Mphalane.*

Mahlo a Jehova

Porofesa ea Junivesithi ea Oxford o tlile ka thuto ea hore, ha ho letho, lefatšeng le sohle se re pota-potileng leo eleng 'nete. Re mpa re le lipopae tse iketselisoeng kae kae ka likhompfuta ke ntho tse matla ho re feta. Le ha thuto ena e thahasellisa, e tlisa potso ea bohlokoa-hlokoa: hantle-ntle 'nete ea ntho e teng ke efe?

Hona le khonahalo ea likarolo tse peli tse pharaletseng, lehaeba ke e le 'ngoe feela e utloahalang. Ea pele ke hore maholimo le lefatše, le tsohle tse ho tsona, 'moho le rona, li joalo feela. Ha ho letho le li qapileng, ha ho letho le li entseng. Limpa li le teng. Ke 'nete e joalo. Ha ho Molimo, ha ho melimo, ha ho letho le halalelang. 'Nete empa e le teng feela, e teng ka tlhaho. Joalokaha sebui se seng s ile sa cho lemong tse 2,500 tse fetileng, (taba ena ha e ncha), ho na le liathommo le lephaka feela." Liborene tse ling li bona ha ntho'e matla ohle (kapa lintho) li hlotse maholimo le lefatše. Sena ka nnete se batla se utloahala, se etsa kelello hoo feta maikutlo a hore li teng feela, ha ho tlhaloso e ka etsoang. Ntlha-kemo e kenyeletsa lefatše la tlhaho, lefatše la "liathommo le lephaka," empa ha e felle moo feela. E supa 'neteng e batlang e pharaletse, e tebileng, e nang le likaroloana tse ngata ho feta ea ba latolang boteng ba Molimo eo re atisang ho e utloa kajeno.

Ke sefe seo litemana tse latelang li re bolellang sona ka maikutlo a fanoeng thutong ea kajeno? Lipes. 53:1, Lipro. 15:3, Johanne3:16, Esa. 45:21, Luka 1:26–35.

Khubu ea thuto eohle ea Bokreste ke 'nete, eseng ea Molimo feela, empa ea mofuta oa Molimo oo aleng oona, Molimo oa motho ka mong ea re ratang ea buisanang le rona. Ke Molimo oa mehlolo, eo, leha a sebelisa melao ea tlhaho, a sa sitisoeng ke melao eo, Molimo ea ka fetang melao eo h'a batla (joaloka moo moroetsana a emotseng Jesu). Thuto ea kutloisiso ena e bohlokoa mehleng ea rona ka lebaka la bongata ba barutehi ba rona, (ka phoso).

Nahana ka kamoo liborene tsa ba reng Molimo ha a eo li leng notlehileng kateng papisong le tsa Bible, tseo (joaloka ho boletsoe kaholimo) li kenyeletsang lefatše la tlhaho empa e sa notloa ke melao eo. Hobaneng, qetellong, liborene tsa Bible, li tla ka tlhaloso e utloahalang ho feta tsa hore Molimo ha a eo?

Potso ea Leibniz

Lilemong tse ngata tse fetileng, senahani le sengoli sa Le-German se bitsoang Gottfried Wilhelm Leibniz se ile sa botsa hore potso ea mantlha e teng e ka bang ea motheo ke efe: “Hobaneng ho e na le letho ho e-na le hore ho se be letho?”

Litemana tse latelang li arabela potso ea Leibniz joang? Gen. 1:1; Johanne1:1–4; Exoda. 20:8–11; Tsen.14:6, 7; Jobo 12:7–10.

Hoa thahasellisa kamoo Bibe le e nkang Molimo A le teng. Genese 1:1 ha e qale ka lethathamo la mabaka a utloahalang (leha a le mangata hakaalo) a hore Molimo o teng. E nka a le teng (sheba le Exoda. 3:13, 14), le ho tloha qalong feela, Molimo e le mohloli, Bibe le linnete tsohle tse bontšitsoeng maqepheng a eona li'a pepesoa.

Thuto ea tlhohleho ke motheo oa thuto efe kapa efe ea Bokreste. Sohle seo re se lumelang re le Bakreste, sohle se itsetlehile holima thuto ea tlhohleho ea matsatsi a tšeletseng. Bibe le ha e ea qala ka seteitemente sa tšoarelo ea libe, kapa ka molao, kapa ka sefapano, kapa tsoho bafung, kapa ho tla labobeli.

Che, e qalile ka polelo ea Molimo e le mohloli, hobane ha ho le e le 'ngoe ea lithuto tsena kaofela e ka utloahalang ntle le 'nete ea Molimoo e le mohloli oa rona. Hape, liborene tsa Bibe le li tlameha ho toboketsa bohlokoa ba thuto ea tlhohleho. Ho etsa joalo, ho ba bohlokoa-hlokoa, hobane thuto e tobane le tlhaselo e matla tlasa lebitso la saense. Ivolushene e reng lefatše le thomehile libilione-billione tsa fetileng tsa lilemo ho tloha mafoforetsaneng, tsohle ka tšohanyetso—e atlehile ho tlosa tumelo ea limilione-millione tsa batho Bibeleng. Ho thata ho ka nahana ka thuto e hlakileng ho feta ea Bibe le tumelong ea Bokreste. Ke ka hona taba ea hore ivolushene e ka etsoa hore e nyallane le lithuto tsa Bibe le tsa tlhohleho e leng kotsi le hoo feta ho se lumele hore Molimo o teng. E ka se etsahale, ntle le hore ho etsoe setšehisa ka Bibe le tumelo ea Bokreste ka moka.

Molimo o re kopa ho nka letsatsi le leng bekeng le eena, ho hopola tlhohleho ea matsatsi a tšeletseng, ha kope sena bakeng sa thuto e 'ngoe haese ena feela. See se lokela ho re bolell'ang mabapi le kamoo thuto ee ea liborene tsa Bokreste e leng bohlokoa ebile e le motheo kateng?

Liborene tsa BibeLe

Joalokaha ho boletsoe selelekeleng, kaofela ha re shebe lefatše re sa nke lehlakore. Mohlala, motho ea sa lumeleng hore Molimo o teng o bona mookoli sebakeng e be u iponela mohlolo oa tlhaho feela. Ha o na moelelo oa letho ntle le hore batho ba o fe moelelo. Ho fapana le sena, motho ea o shebang ka liborene tsa BibeLe, h'a iponele mohlolo oa tlhaho feela, hore ke khanya e kopaneng le metsi feela, empa tiisetso eo Molimo a boelang a e etsa ea hore a keke a hlola a timetsa lefatše ka metsi hape (Gen. 9:13–16). “Molimo o bontsa boholo le mosa oa hae o moholohali bathong ba hae ba liphoso ka pontšo ea mookoli o motle marung e le letšoao la selekane sa hae le batho. . . ee n'e le sepheo sa Molimo hore joloka bana ba tlang kamora meloko e meng re botse se boleloang ke mookoli, batsoali ba bona ba ne ba tlameha ho pheta pale ea moroallo oa metsi, ba ba bolelle ea matla ohle o oo behile holimo e le tiisetso ea hore le ka mohlala metsi a ka se hlole a senya lefatše.”—Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, leq. 106. Ho Baleti ba Bolokang Letsatsi la Bosupa, BibeLe e sala e le khubu ea tumelo ea rona. E ruta tsela ea ho sheba lintho ka liborene 'sefe,'eo re tlamehang ho e sebelisa ho sheba le ho utloisisa lefatše, leo e ka bang sebaka se nyahamisang se thata. Mangolo a re fa mohlala ho re thusa ho utloisisa maemong ao re iphumanang ho oona betere, ao re lulang re le karolo ea oona, 'me re lula re ferekanngoa le ho hlolloa ke oona.

Ke nnete li fe tse fumanehang temaneng tse latelang tse ka re thusang ho utloisisa bonnete ba seo re ba seo re leng ka hara sona? Baef. 6:12; Mareka13:7; Baro. 5:8; Baro. 8:28; Moeklesia 9:5; Tsen.20:5, 6.

Re le Baleti ba Masala, re tlameha ho mamela lithuto tsa BibeLe e le ka nnete, hobane ke tsona tse re senolelang Molimo, li re senolela ntho tse ngata ka lefatše tseo re neng re keke ra li tseba ka borona. Ka hona, thuto eohle ea Bokreste e tlameha ho thomeha Lentsoeng la Molimo, 'me thuto e khahlanong le sena e tlameha ho lahleloa matjoing.

Tse ling tsa lithuto tsa BibeLe tse sa nyallaneng le se rutoang ke batho ke life? Phapang ee e lokela ho re rutang malebana le hore re itsetlehe Lentsoeng la Molimo ka botsepehi?

Khumamela Mopholosi

Leha Mangolo a le bohlokoa hakaalo tumelong ea rona, lithuto ha li itlele li le ling, haholo-holo Testamenteng e Ncha. Li lutse li e tla le khafetsa li keke tsa arohanngoa, thuto ea pholoso. Sena ke hobane, haele hantle, lefatšeng le oetseng la sebe le lefu, tlholeho ha e ea lekana. Rea phela, rea sotleha, rea loana (kaofela ha rona), e be joale? Rea shoa, re qetella re sa fapana le litopo tsa liphoofole tse rapaletseng ka thoko ho tsela. Taba eo e kholo hakae? Ka hona, re na le thuto ea topollo, e leng bohlokoa hlokoa liboreneng tsa rona tsa lefatše—’me sena se bolela hore re na le Krete ea thakhistoeng a ba a tsoha bafung e le khubu ea sohle seo re se lumelang.

Bala Johanne1:1–14. Ke sefe seo litemana tsee li re bolella’ng sona malebana le hore Jesu ke mang u re etselitse’ng?

Talima hape molaetsa oa lenyeloi la pele: “Hape, ka bona lenyeloi le leng le fofang mahareng a leholimo, le tšoare evangeli ea kamehla le mehla ho e bolella ba ahileng lefatšeng, le lichaba tsohle, le mefuta eohle, le lichaba tsohle, le lipuo tsohle—La re ka lentsoe le phahamileng: tšabang Molimo, isang khanya ho oona, ’me le khumamele ea entseng maholimo le lefatše, le leoatle, le liliba tsa metsi.” (Tsen.14:6, 7). Ela hloko hore “evageli ea kamehla le mehla” e hokahana hantle le Molimo e le mohloli. ’Me ha re eelloa hore Molimo o re bopileng ke eena Molimo, eo, a tileng ka nama ho jara kotlo ea libe tsa rona—ha ho makatse hore e be re bitselitsoe ho mo khumamela. Karabo e ’ngoe ke efe eo re ka fanang ka eona ha re lemoha seo Molimo oa rona o leng sona?

Ka lebaka lena, Krete ea thakhisitsoeng o tlameha ho lula e le khubu ea seo re se rutang—thuto eo, haele hantle, e tlamehang ho kenyeletsa ho tla labobeli, hobane ho tla la pele hoa Krete ha ho re tisetse karabo tsohle, ha e sa tšoaselletsoe le ea hotla labobeli, ha ho joalo? Motho a ka etsa khang, a ipapisitse le mangolo, hore ho tla la pele le labobeli hoa Krete ke karolo tse peli tsa ntho e le ’ngoe—leano la topollo.

Tsepamisa maikutlo haholo tabeng e bontšitsoeng ho Johanne 1, ea hore ea entseng tsohle “tse entsoeng” (Johanne1:3) ke eena ea ileng a re shoela sefapanong. Ke hobaneng ka tlhaho khumamelo e tlameha ho ba karabo ea rona e kholo-kholo?

Molao oa Molimo

Lilemong tse fetileng, mane France, sechaba se ne se ngangisana ka taba ea kahlolo ea lefu: e felisoe? Ba neng ba re e felisoe ba ile ba atamela sengoli sa Lefora se tummeng se bitsoang Michel Foucault ba mokopa a ba ngolle tomane e fanang ka maikutlo a bona. Leha ho le joalo, seo a ileng a se etsa, ebile ho buella, eseng feela ho felisa kahlolo ea lefu, empa ho felisa literonko tsohle ho lokolloe batšoaruoa. Hobaneng? Hobane ho ea ka Michel Foucault maoala ohle a boitšoaro e ne le ntho tse iqapetsoeng ke batho, maikutlo a batho a fanoeng ke ba nang le matla holima bongata bo se nang matla. Ka hona, ntho tse na tsa boitšoaro e n'e se tsa 'nete.

Leha maikutlo a hae a ne a tsoile lekoteng hakaalo, seo re se bonang mona ke litholoana tse utloahala tsa bothata boo ka 'nete bo seng bocha. Moshe o ile a sebetsa le eona lilemo Iseraeleng koana likete-kete tse fetileng tsa lilemo.. “ ‘Le seke ra etsa kamoo re etsang kateng, mona kajeno, ha e mong le e mong a etsa seo a lekanyang hore se lokile’ ” (Deut. 12:8; sheba le Baahloli 17:6, Lipro. 12:15). Leha ho le joalo, ebang re sa etse se nepahetseng mahlong a rona feela—ke hore, rona ka borona ha rea loka, ha re halalele, ha re na ponahaletso e lekaneng ea ho tseba se nepahetseng—joale re ka tseba joang boitšoaro bo nepahetseng? Karabo, ho hoa hlaka hore Morena ea re bopileng o re file le sebetsa sa boitšoaro seo re ka phelang ka sona. Mohlomong mahlo a rona a ka se se nepe hantle, empa a Molimo a lutse a napa.

Ke sefe so litemana tsee li re rutang sona ka boitšoaro? Deut. 6:5, Mareka 12:29–31, Tsen.14:12.

Haeba re tla etsa topollo khubu ea liborene tsa rona tsa lefatše, ka hona (joalokaha re bone bekeng e fetileng) molao oa Molimo, melao e leshome, e tlameha ho ba khubu le eona. Ho feta mona, re lopollotsoe haese sebeng, seo eleng tlolo ea molao (Baro. 3:20)? Evangeli ha e utloahale ka ntle ho molao oa Molimo, eleng le leng la mabaka ao re tsebang hore molao o ntse o tlama le kajeno, ho sa natsoe ho sitoa ho re pholosa ha oona. (Ke ka hona re hlokanang evangeli). Ka hona, thuto eohle ea Baleti ba Bolokang Letsatsi la Bsupa e tlameha ho toboketsa seo Ellen White a se bitsitseng “ho se fele hoa molao” (*The Great Controversy*, leq. 63), ho kenyeletsang Sabatha. Haeba thuto e tla thusa ho khutlisa setšoantšo sa Molimo ho rona ka hohle hohle bophelong bona, ka hona, molao oa Molimo o tlameha ho phahamisoa nthong e 'ngoe le e 'ngoe, leseling la mohlala oa Krete, e le leano la boitšoaro le re bontšang se felang se nepahetse mahlong a Molimo.

Tsepamisa Maikutlo:

“Sepheo sa ’nete sa thuto ke ho khutlisetsa setšoantšo sa Molimo mothong.”—Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, leq. 595. Re behile sena ka kelellong, re ka bona kamoo tsela ea ho sheba lefatše ea Bokreste e leng bohlokoa kateng bakeng sa thuto ea Baleti. Ka holimo ho tsohle, joalokaha re hlokometse pejana, thuto ka bo eona ha se hore e lokile. Batho ba ka ruteha hona hoo, empa thutong e khahlanong le metheo e fumanoang ka Bibeleng. Ke ka hona, re le baleti, leano la rona la thuto le tlamehang ho itšetleha ho kamoo Bakreste ba bonang lefatše kateng. Ka hona, sena se bolela hore mafapha ohle a thuto, saense, histori, boitšoaro, meetlo, joalo-joalo, li tla ruta tlasa sekhele seo, papisong le e hananang le eona kapa e iphapanyetsang eona. Hape, joalokaha ho boletsoe pejana, empa ho hlokeha hore ho phetoe: ha ntho’eo ho thoeng ke ho ema terateng; bophelo bohle, ’nete eohle, e shejoa ka sefe ea liborene tsa motho, ho sa tsotelehe hore na sefe eo e masoba a maholo kapa a masesane hakae. Ka hona, ho bohlokoa hore sefe ea Bibe le ea ho sheba lefatše ea Bibe le be motheo oa thuto eohle ea Baleti.

Lipotso tsa Lipuisano:

1. E meng ea mehlala ea histori eo u ka nahanang ka eona ea kamoo leano lohle la thuto le neng le (kapa le ntse) le bolile? Tse ling tsa libaka tseo ke life, se neng se rutoa moo ke sefe, ke sefe seo re ka ithutang sona moo? Re ka sireletsa lenaneo-thuto la rona joang tšusumetsong maano aa a kotsi?
2. Thuto ea beke ena e shebile tse ling tsa ntho tse ka sehloohong hoea kamoo Mokreste a shebang lintho kateng: Boteng ba Molimo, tihloleho, Bibe le, leano la topollo le molao oa Molimo. Ntho tse ling tsa bohlokoa tse tlamehang ho ba karolo e etsang liborene tsa kamoo Mokreste a shebang lefatše ke life?
3. Senahani sa ngoaha kholo oa leshome le metso e robeli se kile sa ngola: “Uena letsoalo! Letsoalo! Mochofa o halalelang, u motataisi ea tsepehang oa ea sa tsebeng le ea litlamong, leha u le ntho’e bohlale e lokolohileng—u moahloli ea sa foseng oa botle le bobele, ea etsa batho ba tsoane le Molimo.” Ke sefe se nepahetseng kapa se fosahetseng ka kutloisiso ee?
4. Sheba pelole ena ea Ellen G. White hape: “sepheo sa ’nete sa thuto ke ho khutlisetsa setšoantšo sa Molimo mothong.” Seo se bolelang? Ke joang see se re bontsang kamoo thuto ea Masala e tlamehang ho fapana hole le ea kamoo lefatše le bonang thuto kateng?